Begroting 2027 3-11-2026

Voorzitter,

De voorliggende begroting is een vertaling van het coalitieprogramma Heusden Vooruit!, voor VVD Heusden zitten er dan ook veel onderdelen in die herkenbaar en gewenst zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de stapsgewijze uitbreiding van onze handhavingscapaciteit, een robuuste langjarige financiële situatie en laagblijvende lokale lasten. Belangrijk om al onze ambities waar te blijven maken, is om scherp aan de wind te blijven zeilen.

Hierbij houdt de VVD nadruk het verschil tussen structurele en incidentele baten en lasten in het oog. Zo laat de tweede bestuursrapportage voor 2026 een verwacht overschot zien van bijna acht miljoen euro. Dat geeft op korte termijn lucht. Maar daarin zit onder meer een aanvullende eenmalige vrijval van 3,7 miljoen euro uit de middelen voor Oekraïneopvang. Ook levert het doorschuiven van investeringen tijdelijk lagere lasten op.

De begroting is in 2027 en 2028 positief, maar laat vanaf 2029 tekorten zien. Voor de VVD is de lijn helder: eenmalig geld gebruiken we voor eenmalige uitgaven en buffers. Blijvende verplichtingen vragen blijvende dekking. Er is voor nu zeker geen reden voor paniek, ook langjarig staan we er (zeker in vergelijking met veel andere gemeentes) goed voor. Maar er blijft noodzaak om kritisch te zijn op onze uitgaven zeker wanneer het structurele langjarige lasten zijn.

Naast dit financiële totaalbeeld, willen we ook nog graag enkele inhoudelijke thema's uitlichten:

Allereerst de uitbreiding van de BOA-capaciteit. Daar is onze fractie positief over. De begroting voorziet in één extra BOA in 2027 en nog één in 2028. Dat geeft meer ruimte voor zichtbare handhaving en het aanpakken van overlast.

Wie zich aan de regels houdt, moet erop kunnen vertrouwen dat de gemeente optreedt wanneer anderen dat niet doen. Wij vragen het college daarom om de uitbreiding te koppelen aan duidelijke prioriteiten. Waar worden de extra uren ingezet? En hoe merken inwoners in onze verschillende kernen dat hun buurt veiliger wordt?

De toekomstige MFA Elshout, een plek waar verenigingen en inwoners samenkomen, kan veel betekenen voor de leefbaarheid van het dorp. Met het verdwijnen van het laatste café uit het dorp pakweg vijf jaar geleden is de behoefte aan een ontmoetingsplek alleen maar gegroeid.

De eerdere raming bedroeg 3,2 miljoen euro. Door de uitwerking mét d'n Elshof, een groter perceel en actualisatie van de kosten komt daar 3,1 miljoen euro bij. Daarmee komt de geraamde investering op 6,3 miljoen euro. Het college licht de oorzaken toe, maar moet ook laten zien hoe het de kosten vanaf nu beheerst. Bij het afzonderlijke kredietvoorstel verwachten wij een helder overzicht van de totale investering, de jaarlijkse exploitatielasten en de risico's. Ook willen wij een haalbare planning en duidelijke afspraken met de toekomstige gebruikers. Elshout verdient een goede voorziening die ook op langere termijn betaalbaar blijft.

Voorzitter, onze grootste financiële zorg betreft de jeugdzorg.

Kinderen die hulp nodig hebben, moeten passende hulp krijgen. Juist daarom moeten we grip houden op de uitgaven. De tweede bestuursrapportage vraagt om bijna 286.000 euro extra vanwege de definitieve regionale cijfers over 2025, plus 544.000 euro op basis van de nieuwe kostenprognose. Samen ongeveer 830.000 euro aan extra bijramingen. Daar staan lokale meevallers tegenover, maar de druk vanuit de regionale jeugdhulp blijft groot.

Bovendien vermeldt de rapportage dat een stijgend Heusdens cliëntenaandeel in een onderdeel nog niet is verwerkt. Er bestaat dus risico op verdere tegenvallers.

Die kostendruk betekent dat we onszelf opnieuw moeten uitvinden, kritisch moeten kijken welke kosten gemaakt worden en of dit wellicht ook op een andere manier kan worden ingericht. Andere keuzes maken binnen hetzelfde potje geld, om zo toch dingen voor elkaar te blijven krijgen. We dienen daarom samen met Heusden één een motie in om dit te onderzoeken op het gebied van jongerenwerk. Het dictum is inmiddels voorgelezen.

De begroting noemt ook het Jeugd- en Gezinsteam en scherpere regionale afspraken met aanbieders. Wij willen weten welke maatregelen in 2027 daadwerkelijk ingaan en wat die moeten opleveren. Hoe worden behandelduur, tarieven en effectiviteit gevolgd? En wat doet het college als de verwachte besparingen uitblijven?

Tot slot onze wegen.

De gemeente stort jaarlijks ruim twee miljoen euro in de voorziening voor groot onderhoud. Volgens de planning kunnen de uitgaven oplopen tot 2,65 miljoen euro. Tegelijkertijd lezen we dat werkzaamheden

worden doorgeschoven. Het fietspad Maasdijk Doeveren verschuift bijvoorbeeld naar 2027, met 325.000 euro aan uitgaven, vanwege het gesloten seizoen van het waterschap.

Die reden is begrijpelijk. Maar onze bredere vraag blijft: krijgen we het beschikbare geld ook daadwerkelijk uitgegeven aan het noodzakelijke onderhoud? Gestegen bouwkosten, maar ook dalende capaciteit in de uitvoering van projecten speelt elke gemeente parten. Hoe gaan wij ervoor zorgen dat de resultaten buiten zichtbaar worden voor onze inwoners?

Tot zover eerste termijn.